

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

Dato: 26. juni 2006

CAP/ J.nr. 649-1895

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 9. maj 2006 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 193-198 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 193:

”Ministeren bedes oplyse, hvor mange handicappede der anslået ikke er i stand til at løfte arbejdsgiveransvaret i forbindelse med ansættelse af personlige handicaphjælpere.”

Svar – spm. 193:

Socialministeriet har ikke kendskab til, hvor mange mennesker med handicap, der får afslag fra kommunerne på en hjælpeordning efter servicelovens § 76, stk. 2, eller § 77 på grund af manglende evne til at varetage arbejdsgiveransvaret.

Det kan oplyses, at antallet af ’potentielle’ brugere af disse bestemmelser ikke kan opgøres, idet der hverken føres registre over det samlede antal mennesker med handicap eller hvor mange mennesker, der findes med svære funktionsnedsættelser. Det kan derfor ikke umiddelbart skønnes, hvor mange handicappede, der ikke vil være i stand til at varetage arbejdsgiveransvaret.

For at komme i betragtning til hjælpeordning skal der være tale om et betydeligt hjælpebehov. Betingelsen for hjælp efter § 76, stk. 2, er f.eks. at der skal være behov for pleje og omsorg i hjemmet i mere end 20 timer om ugen. For at være omfattet af hjælp efter § 77 er der, udover kravet om et massivt hjælpebehov, desuden krav om at brugeren skal have et aktivitetsniveau, der gøre det nødvendigt at yde den særlige støtte, der ligger i hjælpeordningen. Det kan i den sammenhæng oplyses, at der i uge 10 i 2005 var ca. 15.000 personer, der modtog mere end 20 timers hjemmehjælp om ugen. Dette tal omfatter dog alle aldersgrupper og herunder også personer på plejehjem og i plejeboliger ligesom alvorligt syge og døende kan være modtagere af omfattende hjemmehjælp.

Det kan endvidere oplyses, at antallet af personer, der modtager et tilskud til ansættelse af hjælpere er stigende. Det gælder især for hjælpeordningen efter § 77 hvor der i 2005 var 1.622 personer, der modtog hjælp efter servicelovens § 77 mod 1.072 personer i 2004. Antallet af personer der modtager hjælp efter § 76 er ligeledes stigende, idet der i 2005 var 637 personer mod 537 i 2004.

Spørgsmål nr. 194:

”Ministeren bedes oplyse, hvilken løbende kontrol, kommunerne fører med handicappede, der fungerer som arbejdsgivere i forhold til de personlige handicaphjælpere herunder varetagelsen af arbejdsgiveransvaret.”

Svar – spm 194:

Efter servicelovens § 68 er det som udgangspunkt kommunerne, der har rådgivnings- og vejledningsforpligtelsen overfor mennesker med handicap. Denne vejledningsforpligtelse omfatter også varetagelse af arbejdsgiveransvaret, jf. punkt 77 i Vejledning om sociale tilbud til voksne med handicap.

Det fremgår af både pkt. 58 og 82 i samme vejledning, at kommunerne skal føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses, bl.a. for at sikre, at personen modtager den fornødne hjælp. Der henvises i den forbindelse til retssikkerhedslovens § 16. I praksis varetages dette tilsyn forskelligt fra kommune til kommune – indenfor rammerne af det kommunale selvstyre. Det bemærkes, at der ikke i serviceloven er fastsat særlige regler for tilsynet med hjælpeordningerne.

Det fremgår dog af ovennævnte vejledning, at kommunen mindst en gang om året bør sikre sig at hjælpeordningen fungerer efter hensigten. Det gælder f.eks. om behovet for hjælp er i overensstemmelse med den udmålte hjælp, om modtagerne modtager den hjælp, der var hensigten med ordningen, om modtageren opfylder betingelserne for ordningen og herunder om modtageren kan varetage arbejdsgiveransvaret og tilrettelægge arbejdet tilfredsstillende i forhold til hjælperne.

Spørgsmål nr. 195:

”Ministeren bedes redegøre for, hvem der har ansvaret for, at handicaphjælpere har et ordentligt arbejdsmiljø herunder adgang til de nødvendige hjælpemidler m.v.?”

Svar - spm. 195:

Det fremgår af punkt 80 i 'Vejledning om sociale tilbud til voksne med handicap' at hjælpeordninger, hvor arbejdet foregår i brugerens hjem, er omfattet af arbejdsmiljølovens udvidede område. Det betyder, at arbejdsmiljølovens regler om arbejdets udførelse, tekniske hjælpemidler m.v. gælder for

dette arbejde – hvorimod reglerne om arbejdstid, arbejdsstedets indretning og bedriftssundhedstjeneste som udgangspunkt ikke gælder. Der kan henvises til Beskæftigelsesministeriets regler i arbejdsmiljølovens § 2, stk. 2 og 3, samt Arbejdstilsynets interne cirkulæreskrivelse om BST for medhjælpere af handicappede. Af sidstnævnte fremgår, at Arbejdstilsynet ikke anser arbejde, som er af mere medicinsk eller professionelt plejende karakter som arbejde, der normalt udføres i en husstand. I disse særlige tilfælde betragter Arbejdstilsynet kommunen som arbejdsgiver.

Spørgsmålet om sikring af de nødvendige tekniske hjælpemidler og brugen af disse bør indgå i kommunens overvejelser i forhold til vurderingen af borgerens behov – samt i kommunens vejledning og rådgivning i forhold til hjælpeordningen. Beskæftigelsesministeriet har desuden oplyst, at 'Atvejledning D 3.1. løft, træk og skub' kan anvendes ved vurderingen af behovet for tekniske hjælpemidler.

Kommunen har desuden, som nævnt ovenfor, den overordnede tilsynsforpligtelse i forhold til om brugeren er i stand til at tilrettelægge arbejdet tilfredsstillende og herunder også at sikre, at hjælperne bliver anvist hvordan arbejdet kan udføres forsvarligt. Det kan i den forbindelse bemærkes, at instruktion af hjælpere som udgangspunkt varetages af brugeren (den handicappede) i samarbejde med forvaltningen, f.eks. ved, at hjælpere deltager i kurser f.eks. i respiratorbrug, løfteteknik eller lignende.

Spørgsmål nr. 196:

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt der udarbejdes en arbejdspladsvurdering i forbindelse med ansættelse af personlige handicaphjælpere?”

Svar - spm. 196:

Da arbejdet som hjælper foregår i arbejdsgiverens private husholdning, er hovedreglen, at der ikke fastsættes regler om udarbejdelse af APV. Der henvises til Beskæftigelsesministeriets regler i arbejdsmiljøloven. I de særlige tilfælde, hvor kommunen af Arbejdstilsynet betragtes som arbejdsgiver, jf. svaret på spørgsmål 195, skal der dog udarbejdes APV, hvor der også er taget højde for hjælpernes arbejde.

Spørgsmål nr. 197:

”Ministeren bedes, i det omfang det er muligt, oplyse uddannelsesprofilen på den gennemsnitlige handicaphjælper.”

Spørgsmål nr. 198:

”Ministeren bedes sende udvalget den standardaftale for handicaphjælpere, der er udarbejdet af KL og FOA.”

Svar – spm. 197 og 198:

Socialministeriet har rettet henvendelse til KL om disse spørgsmål. KL svarer i brev af 23. maj 2006 således:

”Socialministeriet har den 18. maj 2006 rettet henvendelse til KL for at få afklaret nogle spørgsmål, som Folketingets socialudvalg den 9. maj 2006 har stillet til socialministeren.

For det første spørger Socialministeriet, om KL kan bidrage med oplysninger om uddannelsesprofilen for den gennemsnitlige handicaphjælper, jf. Socialudvalgsspørgsmål nr. 197. For det andet anmoder Socialministeriet KL om at oplyse, om Standardkontrakten for hjælpeordninger er udsendt til kommunerne?

Socialministeriet ønsker endvidere at få tilsendt 10 eksemplarer af standardaftalen – til oversendelse til Socialudvalget, jf. spørgsmål 198.

KL skal til det første spørgsmål oplyse, at ansættelse af en handicaphjælper herunder vedkommendes uddannelsesprofil er et anliggende mellem hjælperen og arbejdsgiveren, dvs. den handicappede. Hverken KL eller kommunerne har derfor oplysninger om, hvilken uddannelsesprofil en gennemsnitning handicaphjælper har.

KL kan til det andet spørgsmål oplyse, at standardkontrakten for hjælpeordning blev udsendt til kommunerne den 24. januar 2006. Den administrative følgeskrivelse fra hjemmesiden kan downloades på <http://www.kl.dk/350087/>. ”

Afslutningsvis kan det oplyses, at Socialministeriet heller ikke er i besiddelse af nærmere oplysninger om uddannelsesprofilen hos hjælpere.

Eva Kjer Hansen

/Karin Ingemann